

درعيله غلطه ده آره ولك غره نسی اداره خا

Նամակ կամ որ եւ կ գործիւն պիտի ուղղել

ԱՐԵՎԵԼԿԻ ՕՐԱԲԵՐԹԻ  
ԽՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱԼԻՍ, Ղալարիա, Նորասուղեկան Խան

Les Annonces sont reçues  
à la Direction du Journal "ARÉVELK",  
Galata, CONSTANTINOPLÉ

20 ՓԱՐՍ. 20

# ԱՐԵՎԵԼԿԻ

ՕՐԱԲԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԳՐԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՎԱԳՐԱՅԻՆ

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 դր.  
» » » » լիցանսայ 70 »  
» » » » տարեկան 40 »  
» » » » տարեկան 40 »  
» » » » լիցանսայ 20 »  
Դրամի փոխարէն փոստայի փոխ կ'ընդունուի, 115  
դրուի փոխ 100 դրուի հաւելով:  
Տեղական թղթատար ծախք բաժանորդաց կը վերաբերի:

Մանուցման համար պիտի կ'ընկն ուղղակի  
խմբագրութիւն:

20 ՓԱՐՍ. 20

## ԶԱՐԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈՒԵՐ

24

Վարչական եօթնական անգործ ան-  
ցալ գրեթէ կրօնական Ժողովը Մ.  
Խաչի տօնին առիթով եւ Բազ. Ժողովը  
յուզարկաւորութեան մը պատճառաւ նիստ  
չունեցան: Միայն Տեսուչ Խորհուրդները  
կցեցան գումարուի իրենց օրերուն եւ  
զբաղեցան առաւել կամ նուազ կարեւոր  
գործերով:

Ամենէն աւելի ոգեւորեալ է այս մի-  
ջոցի Տեսուչ. Խորհուրդը, որ կը զբաղի  
պատրաստելու կամ մանաւանդ բարեփոխ-  
ելու Պատրիարքարանի երեսմուտը, Դա-  
նայեանց կալաւանի հանգուստնայ, որուն  
խոշոր ծակերը խցելու կը հետամտի գի-  
շուր ցորկի: Այս նպատակով համար թէ  
բոլոր Վարչական մարմիններուն հետ  
խորհրդակցութիւն ունեցան Տեսուչները,  
մինչեւ անգամ Պատրիարքարանի բարա-  
պաններուն հետ, որոնք Պողոս Պատ-  
րիարքի դարձել ի վեր ամակամի յաւե-  
լում կը պահանջէին Կեդրոն. Վարչութե-  
ան: Միայն Ուսումն. Խորհուրդն է որ  
բախտ չունեցաւ խորհրդակցութեան հրա-  
ւիրուելու Տեսուչական, որ միւս Վար-  
չական ու կէս-վարչական մարմիններուն  
պէն չի կրնար ինքն ալ հայտ աշգոյ  
նայել Ուսումն. Խորհրդին, թէ եւ այս  
վերջինը վաղուց հրամարտ լայն ինք-  
րոն. Մտաւորիկ օգտակարը զապահարէն:  
Բայց հարկաւ. ամէն պարագայի մէջ չկրնի  
մոռնալ Տեսուչ. Խորհուրդը... Տեսուչ  
որովամբ գործարարելու Ուսումնայ Օգ-  
նութեան Մտաւորիկ Կանոնադրին 3. Յօդ-  
ուածին է. Հաստատու, որ նոյն Մտաւ-  
որիկ երբեք հասցիք կը տրամարբէ «Պա-  
տրիարքարանի Սեփական վիճակի սարկեան  
նպատի գումար մը, որչափ որ կը ճիշդ  
Պատրիարքարանի երեսմակամ վիճակը»:  
Իրտեղ սակայն թէ Օգնութեան Մե-  
տակի հրապարակութիւնը Կեդրոն. Մե-  
տակին վիճակի զուտակի մասին վա-  
ղուց յուսաբանի, ահա դուրի մէջ է որ մի  
զուցե՛ք Պատրիարքարանի անպակարար  
մարմինը որ մըն ալ ուզէ իր Մտաւորիկ  
փոխաւորութիւն մը ինքի... 15% տոկոս  
սով եւ, կը հասկըցուի անուշուշտ, չիթի  
պայմանագրով:

Այս առիթին պիտի կրնամ օգտուել ակ-  
նորի մը դարձնելու համար գրական մէկ  
քանի հասարակ երեւոյթներու վրայ,  
պարզապէ՛ք քանի մը ուղղագրական վի-  
րապիներու վրայ, որոնք արձակ համար-  
ձակ կը գործնենք՝ փոքրագոյն. մասամբ  
հին գործերէն եւ մնացորդ մասամբ նո-  
րերու կանաչէն: Ահա մէկ քանիսն սովո-  
րական կամ յաճանկեղ վիրայակներէն.  
Արտերն, Բազդ, Բաջոյեալ, Զարթնում,  
Մանրաշնչին կամ քննին:

Այբուբեն սխալ գրութիւն է. ուղիղն  
է այբուբեն, ինչպէս հնագոյն բառը, յա-  
նարեւն ստուգարանու, կը գրուի եռով,  
այլապէս եւ ոչ երբեք այլապէս: Այսպէս  
սխալ գրութիւն՝ ուղիղ գրու-  
թեան կարգ չանցնիլ երբեք... Ներքե  
քան ու միտաւ երես. Վերջինիցի հնչ-  
հարկը վախճան տարի երեք գրած են,  
մինչեւ 2. Բազդատունայ ժամանակը,  
աւելի ճշգրիտ մինչեւ Իրեւանի Թարգմա-  
նութեան Թուականը գրեթէ: Բազդա-  
տունայ վախճանի յետոյ, Վերջինիցի  
դարձեալ սխալ են վարել երեք սխալ  
գրութիւնը եւ իրենցմէ մնացորդ մինչեւ  
ցարդ այսպէս կը գործածեն: Բայց զքո-  
րակտարար... մինչեւ Մեհայիլի գաղտնա-  
ղայ պիտի մնայ իրենց գրութիւնը: Ներքե  
չգտանալ թէ անոնք չառ պարագայի մէջ  
լուս կը կը մնան, պիտի ուղիղ հարցնել  
թէ բաղբը ունին այս գիտողութեան  
գէտ:

Բաղդ... այս բառին... բառաւն է  
յաճախ սխալ գրութիւնը գրուի, այսինքն  
յղով, փոխանակ գրուեալ խոսով. եւ այս  
ոչ միայն Պոլսոյ գրական հրատարակու-  
թեանց, այլ նոյն իսկ Վերջինիցի բաղ-  
մաթիւ հայերու գրութեանց մէջ: Ներքե

«ԱՐԵՎԵԼԿԻ»Ի ԹԵՐԹՈՒՆԸ (29)

## ԲՈՂ-ՎԻՐԻՐՈՐ-ՄԱՐԿԻՐԹ

## ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Թ.

Ժառ թիւին սրտով կ'երթար գտնիլ  
Լիւր, ճառ ճանաչել չեպէս: Անգլիական  
սալ մը իր առաջին կանգ առաւ: Զանգ-  
ցաւ Բարա Լիւկար երգչուհին, որ յարգէ  
գլխակի մը դարձ էր, ու կենտրի չդի-  
նար թաղաւէն մը կը տեսնուէր վերին  
շաւրի: Անոր թով կը գտնուէր Լիւր,  
հրապարակ ձեւ մը առած իր երկնային  
իպսիւն քայլերուն մէջ. օճիւր թիւնց  
գրած էր Լիւր մարդու պէս իր խորա-  
նայ մաշկներու վրայ ալ ամրոպած քան-  
քին զինարկ մը:

մինչեւ վերջը պիտի յամառն հրամարի  
իրենց սրելի բաղդէն, կամ պիտի շարու-  
նակն օրինակ ըլլալ Պոլսոյ հին թէ նոր  
գրողներուն մէջ մասին... Ժողովարար  
(իրենց օճով) և իստական պիտի համա-  
րիմ ցոյց տալ միշտ՝ արական լեզուէն  
փոխ առնուած քայլս (աթու) բար, որ  
մեծներն է քայլս քալին հետ պարսկերէն  
ուղղագրութեամբ: Վերջինիցի մէջ կա-  
րեթի է արեւոյ քայլս քալի գրել. Ներքե  
այո՛, այն ատեն իրաւունք կրնան ունե-  
նալ քայլս քալի գրելու. մէկ խոսքով,  
կամ քայլս քալի գրելու եւ կամ քալի քայլ  
քալս:

Բաջոյեալ... ասանկ բան չեն գրեր  
վերջինիցիք, հնչող խոսելու համար. բա-  
ջոյեալ գրել յատուկ է անգլիներու,  
հինգերէն թէ նորերէն, որոնք չեն սորված  
թէ այս բար բարբառն է բայ մարկան  
եւ որ բայանունն, եւ կը նշանակէ բայ  
սեղ գիշերած կամ կեցած եւ այլն: Իսկ  
օր ընաւ գործ չուի այս բառին մէջ և եւ  
բաջոյեալ գրել կը վայել միայն այն գիշի-  
ներուն՝ որոնք ընդհանրապէս... օրէն  
կ'առնեն իրենց մարկանի լեզուին հետե-  
ւութիւն:

Զարթնում... Ասանկ բառ ալ չեն գրե-  
ծածք վերջինիցիք իրենց գրական, ինչ  
որ շատ սովորական գործածութիւն մըն է  
նոյն իսկ Արեւմտական գրականութեան  
մէջ, թող թէ մեր լիւի պէ գրողներն  
ըստ բայանունի կարողութիւն: Հին լե-  
զուին մէջ զարթնում բային արմատն է  
զարթում եւ ոչ զարթնում, ինչպէս եր-  
կունի բայարմատն է երկունն եւ ոչ եր-  
կունի. այսինքն ոչ պիտի կրնայինք Բ-  
նի երկունն ըրէ ինքի, որպէս զի մէջ  
մըն ալ գրիչ ձեռք չունենաւ... զարթնում,  
զարթնումները գրելու, ոչ այստեղան եւ  
ոչ միտաւ գրականութեան մէջ:

Մանրաշնչին կամ ճիւղին... Ներքե այս  
գրութիւնը յաջորդ, Փոսկը չէր հրամա-  
նիլ զիւրութեամբ իր մանրաշնչին, ի զմե-  
քի, ի ճիւղին ստեղծ առաւելութեան, ու  
որնք կարծիք թուաւանք տարուի չուի  
մուտ կը գտնենք մեր հինգուցեղ շարքի  
թիւին սեղմ էջերուն մէջ. բայց կըցուցա-  
յալով, Կասնի զի ոմանք կը մտածեն թէ  
այս ընթացքով ճիւղին եւ ճիւղին բայերուն  
ուղղագրութեան մէջ ճի յաւելուած մը  
պիտի ըլլար ու պիտի գործէր ճիւղին,  
զմեք եւ որ ի կարգին, ճարտար կը  
ըստանան օրէնքով: Փոսկը հրամարտեց  
ուրեմն իր սիրելիներէն. բայց իր տուած  
օրինակին ազդեցութիւնը սակայն վրայ  
կը մնայ մեր գրական հրապարակին վրայ,  
ուր կարգ մը գրողներ զիրար կը զին  
սխալ գրութեան մէջ, եւ օրէքն ու կա-  
նոն կը կոխեն կ'անցնին դարձանակ  
մարտականութեամբ:

ԱՐԵՎԵԼԿԻ

## ԶՈՒՍԻՑ ՄԱՅՐ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՍԻՐ ԹԵՐԱԿԵՆԸ)

ԱՐԵՎԵԼԿԻ, 15 հոկտ.

Տեսուչ ու սերսիս օրուան մը միջո-  
րէն խոսքը Բազդի զուգործներու վաղ-  
վաղուց լրագրականութեան կալիօսի բերեց  
կը ինչպէս սոյն յոյժը: «Միայն մուտաւ»  
Զոյայի մանր անգամ յանկարծակի, այն-  
քան անհաստատի էր որ առջի անգամ  
մարդ կը իտրէր թէ մի՛ գուցէ զփոխա-  
լին տեսնուի մը կամ հրէշային կատակ մըն  
իսկ իրեն թշնամի մէկ երկու իրիկունս  
թիւթերու կողմէ: Անոնց խորհուրդն ճա-  
կար միտ անգամ տեսուչի զրոյնուած  
թէ աւաղ պիտու իրականութիւնը: «Զո-  
յայ մուտաւ, Զոյայի մանր» Ու. ամէն ոք  
չմտած այդքով կարգաց այն քանի մը  
տղերը, որոնք կը գտնուէին մեծ գրիչ-  
այն ու մեծ մարդուն մանր, ու կը պատ-  
մէին քանի մը բառերով թէ ինչ  
մեծներն պարագաներու մէջ կը վերջու-  
նայ իր անքան ընդմիտութիւնը:

Ինչպէս չուտան ու չզոյգու պիտի ը-  
սէի սոյն կեանքին, երբ մարդ պահ մը  
կանգ կ'առնէ ու կը խորի մեծ դիմակն  
անգամ համար յոյժ ու կործանարար  
մէջ, սակայն գրիչը ձեռքը, մինչ երեկ

Փոքր ձիւվարկի մը վար ցատկեղ  
կուրէն եւ ձիւն առնէ կեցաւ իրտա-  
յաւաճառով մը: Այդ ձիւվարկի ձիւն-  
Զոյայ կը կոչուէր. Բարա Լիւկարի թրով  
մէկ զաւակն էր, մայրը մեռած ըլլալով  
բեմին վրայ, թատերադրացի մը յանկար-  
ձական անկումէն: Բարա իր բարի աղ-  
ջիկ, իր բով առած էր այդ տղան եւ  
ամէն բան ընել կուտար անոր, բանջա-  
րեղէնները ստիկէն մինչեւ սեզան յար-  
գարել: Բայց այդ լավտեղ պիտուի վե-  
րաբերելու գործերէն համ կ'առնէր ինչ  
բարեւոյ կարեւոր բեմին վրայ ներկա-  
յայնի խաղերը ձիւվարկի մը կամ  
միջոցի մը դէպ: Մակայն Զիւն-Զիւնի  
մարմնին մէջ մասը անբացատրելի տա-  
նաբանութիւն կը պատմուէր Մորթու երիտա-  
սարկ երգչին, որ Բարա իր խոսքին  
մեծն էր:

Անոնք ալ պիտի ունեն հանդիս պատ-  
մէին: Զիւն-Զիւնի մը վար ցատկեղ  
կուրէն եւ ձիւն առնէ կեցաւ իրտա-  
յաւաճառով մը: Այդ ձիւվարկի ձիւն-  
Զոյայ կը կոչուէր. Բարա Լիւկարի թրով  
մէկ զաւակն էր, մայրը մեռած ըլլալով  
բեմին վրայ, թատերադրացի մը յանկար-  
ձական անկումէն: Բարա իր բարի աղ-  
ջիկ, իր բով առած էր այդ տղան եւ  
ամէն բան ընել կուտար անոր, բանջա-  
րեղէնները ստիկէն մինչեւ սեզան յար-  
գարել: Բայց այդ լավտեղ պիտուի վե-  
րաբերելու գործերէն համ կ'առնէր ինչ  
բարեւոյ կարեւոր բեմին վրայ ներկա-  
յայնի խաղերը ձիւվարկի մը կամ  
միջոցի մը դէպ: Մակայն Զիւն-Զիւնի  
մարմնին մէջ մասը անբացատրելի տա-  
նաբանութիւն կը պատմուէր Մորթու երիտա-  
սարկ երգչին, որ Բարա իր խոսքին  
մեծն էր:

կը վերջացնէր նոր գործ մը ու վաղը ուրիշ  
մը պիտի սկսէր, մինչ անգամ աշխարհ տա-  
կաւին կը պայտար, ու կ'անկալէր անոր  
պարզապէս գրիչէն կուտար արտաբերու-  
թիւններ, ինչպէս սովոր էր տալ այսքան  
երկար տարիներ ի վեր, ու խորհիլ յան-  
կարծ թէ իրիկուն մը իր առաւել չարի  
ուրեմնար, ու գիւրը, այդ գլուխը որ ամ-  
բող կ'անգը մըն էր, անհնարացած պիտի  
գտնէին փոխուրէն ու կ'զկուրէն մէջ  
թափախուած... հաստացէ՛ք որ նոյն ինքն  
չարագոյն ընապաշտ Վարդգէսը չէր կը-  
րնա երեսնայեղ այսքան տարակ մաս մը:  
Ու այս մասին առնել անգամ մարդկու-  
թիւնը ստեղծ, ու Զոյայի մանր վեր-  
խարի լախի հարուածի մը պէս ինչաւ  
թէ մինչեւ Միւսանայի գլխու, այլ անգամ  
այսպէս:

Զոյայ կը մեռնի 63 տարեկան հաս-  
կին մէջ. իր կեանքը նմանեցաւ ամէն մեծ  
արտաբերու իրտեղին, որոնք օրակա  
հայի մը կարտ վիճակի կը բարձրանան  
ու կը յաջորդին ամենաբարձր գիւրը մը  
գրական ընկերութեան մէջ, չնորհիւ ի-  
րենց զօրուր նկարագրին: Զոյայ եօթը  
տարեկան հասակին մէջ կը կորսնցնէ իր  
հայրը ու անգամ զփոխարինութեան կը  
յաջորդի երկրորդական կրթութիւն մը  
առնել: Նոյն շատ համեստ պայմաններով  
մէկ երկու պայտան ձեռք ձգելէ յետոյ,  
որոնցմով հաղիւ իր օրագրիչը կը չա-  
նէր. կը մանր Հալէթի գրատունը ու շատ  
չանցած գրադի պայտանը ձեռք կը ընէ  
նոյն. ալ իր օրուան հայտ ապահոված էր  
կամայ կամայ ինչպէս կը գրականութեան  
կուտայ. իր առաջին գործերը Գաթիկէ  
կրթիկն տեսնի մը վերջերի յարկի խո-  
ցերէն մեկուն մէջ սկսած է գրել, ու  
միայն ցուրտ օրերը անդիգրեւ լրաց  
կրթական մէջ փաթեթեմ կ'աշխատէր:  
1863ին անցին, երբ իր առաջին գործը,  
իւրաքանչիւր կատարելագործութիւնը հրատա-  
րակեց, չէր գրեցաւ. արտաբեր չեղանկ  
անպիտան գործեր, որոնք իր անուան փա-  
ռուր կ'ընէր մը պիտի ըլլան: Անոնցմով  
զիւրաւորներն են Ուրեմն-Մարտա ըսուած  
ընտանիքը մը բնակին ու ընկերական  
ընտանիքներն: Ու 18 տարեկան Զո-  
յային: Երեք քաղաքները՝ Լուր, Բազդ եւ  
Հոսով, ու ինչպէս չէր աւելանալ չէր  
ուրեմնարները, որոնցմով երկուքը  
Լուր եւ Թալ ալ լայն տեսած էին մի-  
նալ. երբորը վերջին, ամեն մը ի վեր  
միայն օրաթիւթի մը մէջ մաս առ մաս կը  
հրատարակուէր ու վերջին, որ Ժիւրիս  
պիտի կուտէր, սակայն չընցուցած կը  
մեռնէ:

Իմ կարողութեան շատ վեր պիտի  
ըլլար ընտանիքներն ու եւ զապահար  
մը յայտնի հոս Զոյայի գործերու մասին,  
բայց եւ անպէս կ'ուզեմ մէկ երկու խոսք  
ըսել քանի մը կ'ենեք չեղանկ: Համար  
կատարելագործ հասակուն համար թէ  
Զոյայի մանր ինչ մեծ կորուստ է գրա-  
կան աշխարհին համար, զիւրէն է կարգա-  
ցած եւ ուսումնասիրած ըլլալ իր գոր-  
ծերէն զիւր զիւրաւորներ: Թերեւս չա-  
տար այն տղերը կարգացած անուններ  
գրանքին ու պիտի չէր շարունակ մը ը-  
նեն: Զոյայն, Զոյայն կարգաւ, Զոյայն  
ուսումնասիրել, Զոյայն, անարարականը,  
Զոյայն... Այո՛, շատեր կ'ընեն թէ միայն  
մեր երկրներն մէջ, այլ ամբողջ աշխարհ  
որ գրատարակութիւնը, Զոյայն Մ, հա-  
տացէ՛ք որ անոնցմէ մեծ մասը կամ Զո-  
յայի գրքերն եւ ոչ անոնց կողքը ան-  
գամ տեսած էր, եւ կամ ինչ ինչ անհուկ  
զապահարները (սիրայական պիտի  
կեդի) ճշմարիտ սակ, մէջ մէկ արտաբերի  
նոյն պայտաններ հանդիսացած, դա-  
տարակցին զանի: Չեմ ուզեր ըսել իր  
տեք թէ անոր գործերը մեր 15 կամ 20  
տարեկան օրիորդներուն համար գրուած  
ըլլան, բայց որ այն հարկերու որ թեր-  
թիւն-վերջին, որոնք արդի երիտասա-  
րութեան յարիճ գրքերը կ'ընեն, որ  
անոնց համար գրուած է. բայց չէ՛ մի  
մարդ, կամ աւելի հնչող արդի քաղա-  
քակրութիւնը տաւոր ու կը զարգիւն  
րանի վեր զաւակներ, շատ բնական էր  
այդ սուտի ու կը զարգիւն քաղիկ սակ ինչ

Յանգ. Թալով զերկուսը որ ծագիկներու  
գնումին եւ յարգարման կը հոգի, խա-  
նութիւն գործը կուտ: Ժառ չիթիւր  
կերպարանի մը առաւ: Ժառ կրնար  
թիւթին սրտաւար աղանդի ներկ կազու-  
թիւնն էր, բայց անկողն զո՛ւր էր որ առիթ  
կը ներկայանար անի զիւրի մը մէջ  
զինքն համար զայն, ուստի ըսաւ յո-  
րորտ չեղանկ մը:

Անոնք գրեցին ծագիկները յանձ-  
նարար: Ժառ ստիպուեցաւ կուտել կեդի  
ծագիկականութիւն խառնել մանի, ընտ-  
րելու համար ծագիկականութիւն մը ցոյց առաւ:  
Բարեւարդաբար ժառ չէր նշանակ Մար-  
թիկ տուած կեդի, զոր երկու կիներ  
նշանակով պատմութեան շարունակ մը ը-  
րած էին:

Երկու ժամ յետոյ, Բորմոնտ տէ  
գ'Անկիլի ներ ճիւղնայր մեծ բաղնի-  
թեան խոնուած էր: Մովուն կողմի բարձ-  
ր:

Լայիլը ու անարարական էջեր ալ որ գը-  
րուէին, յարմար պիտի ըլլային անոր ու  
զինի, պիտի կարգացուէին ու գնաւա-  
տուէին:

Բայց Զոյայի գրողը, որ Պաղագի  
շարունակութիւնը եղաւ, ձգեց գրական  
էջեր, զորս գնաւաւորու համար պէտք է  
առանց ներ ու անհուկ գաղափարներով,  
ինչ ինչ տղերու կամ բառերու առնել  
կանգ առնելու՝ աւելի բարձրին նայիլ,  
աւելի հինգական ուսումնասիրել ու այն  
ատեն անկարելի է չհիշանք մեծ Խորն-  
դին, մեծ Դիւրդին ու մեծ Դիւրդին  
հանգարին առնել:

Ե. ԱՐԵՎԵԼԿԻ

## ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԲԱՆԵԻ ՄԵՋ

(Մար. Նիկ. Միւլին եւ վերջ)

Արդ, եթէ Ուսումնական Խորհուրդը  
անօրինակ հետ ձեռք ձեռքի տուած գոր-  
ծելու ըլլար, անարարական ոչ միայն  
թիւլ սկզբնաւորութիւնը կը գործանար,  
այլ մասնակի գումար մըն ալ պիտի ա-  
ւելնար առաջինը պիտուէին համար եւ  
գործը յարաւերութեան չաւիճ մէջ պի-  
տի ընկնանար. բայց երկաթէ գործուր  
կամեն անգամ կը կիտրի, երբ մանա-  
ւանդ այսպէս նկարագրի տեք եւ ոչ  
զարգացող հանդէս մը գումար գանձե-  
լու գործողութեան հետ է խնդիրը. քնա-  
կանարար յուսահատութիւն, լքում եւ  
ընդվզումներ կանոնադրական կարծած  
վարչական մեքենային համար արգելքներ  
պիտի ըլլային եւ կրթական գործը պիտի  
կըրկարուէին մը պիտի յանգը, այն  
էր գործողութեան միութեան լուծուելու վի-  
ճակին մտ պէս բան մը որ էր անհա-  
ւորներու փախուցը եւ հանրական մասնա-  
կետով Բազէի աղաղակի կրթական գոր-  
ծին մեծ հարուած մը:

Միջոցաւ գործողութեան այս տարի ալ  
բայց չունեցան. տարեկան ընդհանուր հա-  
ցադրութիւնները որոնք անհանգիստ կա

կէն, որով Անգլիա նկատուող թեան պիտի առնէ պոքա զօրութիւններու ընթացքը, վասն զի հասանալան չէ որ զերման պաշտօնական չորանակները, առանց հասանալան Անգլիոյ հետ կարծիքի փոխանակութիւն մը կատարելու, բան մը ընեն։ Դերմանացի զանի մը օրագրողներ ու գործներ հարաւային Աֆրիկէի կայուն լինելու վրայ խօսելով ըսին թէ Պոլսեան խնդիրը իր նման լինական գործերուն։ Առեւն թանաթը պիտի ըլլայ կարծել թէ ներկայ պարագային մէջ այդ նմանութիւնը պիտի ընդունուի։ Անգլիա ինքն, զերման կատարարութեան կարծիքին հակառակ, չաւանի ունեւորութեան մը, իհնայնութեան տրուածին պէս, զերման կատարարութիւնը չի կրնար հաւանի որ պիտի զօրակարարութեան ունեւորութիւն մը ստանան։ Այս գործին առջին եղանակը կէտը այն է թէ զերման մասովը, միշտ իրաւելի, փութաց ըսել թէ ունեւորութիւնը հաւանորէն տեղի պիտի ունենայ, առանց յայտնելու թէ ինչ պիտի ըլլայ Անգլիոյ կատարարութեան ու Անգլիոյ հանրային կարծիքին ընթացքը։

Մ. ՆԱՄԱՆԻՆԻ  
Լիւմսակով կացութիւնը. — Դժուարութիւններ. — Ովկանդիոյ սեփական. — Տուրքիոյ. — Համադարձութիւնը։

Նիւ-Յորք, 30 սեպտ. — Մ. Նամանցաց կայունական նախարար իր խորհրդակցանիքը զբաւեռնելու գնաց, հին սեպտեմբերներու հետ խորհրդակցանիք կայունական կայունական վրայ։ Դրամական վիճակին բարւոյն համար գործունակութիւն յայտնեց թէ զանազան արեւելագիտներ պէտք է առաւել կարգի արեւելագիտներ ըլլան ու հաստատուն, թէ Լոնտոնի ու թէ Նիւ-Եորքի մէջ։ Այդ արեւելագիտներ իրենց զբաւ տալով փոխառութիւն ընելու համար անոնք իսկական արեւելքի հարկերն (55%) աւելի պիտի չարուի։ Նախարարը յարեց թէ քառասուն միլիոն տոլարի հինգ տոկոս զբաւ հրապարակ պիտի հանուին։

Նիւ-Եորքի թերթը մը կ'ըսէ թէ Լիւմսակով արդի գործարարութեան պատճառն է այն իրողութիւնը թէ Մորիսի սննդաբան գնած է օտար երկրներու վրայ թաղանթ ըլլող արտադրելի փոխառական գիտելիքներ, որպէս զի Անգլիացիներուն կողմէ սննդեղանքին թողած թաղանթ թերթները զինքն չկարեն։ Անգլիացի բանեւորներուն առաջարկուեցաւ կամ ինչու զբաւ տանալ ու կամ նոր սննդեղանքի բանեւորութիւնը, բայց չատերը հնուին զբաւ պատանդեցին։

Ուսանելիքը. — Միլիտանտ ամուսնի Մ. Նամանցաց կատարարութեան հասանելիքը եղան 48,580,381 տոլար ու ծախսերը 37,560,000։

Նիւ-Յորք, 30 սեպտ. — Միլիտանտ մէջ զբաւ կայ թէ խաղաղութիւն իրաւունքները Լիւմսակովի մէջ քանի ինչ կերպով իրաւունքներն ինքն ինքն է Լիւմսակովի արդիւնքը մը իրեն հետ խորհրդակցելի հանգարտութեան խնդիրը կարգադրելու համար։

Ուսանելիքը. — Պ. Ռուզվելթի նախագահութեան երկրորդ խորհրդակցութիւնը մը կատարուեցաւ հանգարտութեան խնդիրը համար։ Վիսթարմութեան զրեւուր արտաքին այն կէտն էր թէ նախագահը մինչեւ որ աստիճան կրնայ միջամտել նոյն խնդրին։

ՎԱՍԻԿԱ  
Պատիւն ընթացքը. — Կոմսական միաբանութեան խնդիրը։

Հոսով, 1 հոկտ. — Ռուսիոյ արքայապետը երէկ իրկուսն ճամպոյ ելաւ այն ուսումնարաններու հետ զորս Հոսով առաջնորդած ու Պատիւն ներկայացուցած էր։ Արքայապետը, պատանակելով հարցումը մը թէ Լեւոն Ժ. Պապը պիտի միջամտէ՞ Պրանայի կրօնական միաբանութեան խնդրին, ըսաւ. — «Լեւոն Ժ. չառ իմաստուն է եւ չառ կը սիրէ Պրանայի, որով հիմա պիտի չմիջամտէ։ Իմաստուն կը հաւանար թէ Երեւոյն թշնամութեան ուղան է արդէն որ Պապը ընտրէ մը ընէ, որպէս զի ասիական յետը ինքն ձեռքը պարտաւոր մը ընեն հաւանութեանը։ Համար Լեւոն Ժ. Պապը ամէնուրեք ալ ըսաւ թէ ինչ պէտք է ընել, իր զաղափարը ընալ է փոխան։ Անոր հրահանգները անպակաս շնորհակալեղ զատ ուրիշ ընելիք մը չունի։ Պատիւն յուսովն ամէնէն լաւագոյն ապացոյցն է Պրանայի նկատմամբ անոր ունեցած սիրուն»։

ԱՄՍՏՐՈՒՆ-ՀՈՒՆԴԱՐՈՒՄ

Պիսակով պայմանագրութիւնը. — Ամուսնականութիւնները. — Կայսեր միջամտութիւնը։

Վիեննա, 1 հոկտ. — Նախարարական խորհրդակցութիւնները, կայսեր նախագահութեանը ասի, այսօր մէ վաղն ալ պիտի շարունակուին։ Պրանայ-Ռուսիոյ կայսր յետագիտը իր կատարելիքը որոշողութիւնները։ Աւստրիական կայսերական պալատական պայմանագրութեան խիստ ընդգրգակ զինք կը վերաբերուի կայսեր ներկայութեանը։ Աւստրիական ու հունգարական տեսակետներուն միջեւ տակաւին անհամաձայնութիւններ կան, որով Պրանայ Յունի կայսրը յաճախ կը միջամտէ խնդիրը լուծելու համար։ Պիսակով խնդիրն են երկուստեք զորքերը, առերկր թաղանթներ, ոսկեգրանով վճարած կատարուելը եւ մաքսային սակարկոյցը։ Նախարարական այդ խորհրդակցութեան որոշումները կարծիքները զաւանդելը կը պատկան, բայց միւս կողմէ լուր կայ թէ պէսական պայմանագրութիւնը քիչ ատենէն պիտի կնքուի։

ԻՄՈՒՆԻՏԻ ՄԱՆԻՐ  
Դիւանագիտութիւնը. — Եվրոպայի ժողովրդ. — Մամուլում արձանագրութիւնը. — Կուգարը. — Յիւստակարարը. — Զուգակցական ձեռագիրներ. — Զուգակցականութիւնը. — Օտար լրագրողներ։

Բարիկ, 1 հոկտ. — Եվրոպայի դիւանագիտութիւնը կատարեցին առջ. — Ռուսիոյ մէջ։ Մարմինը տարակցու առն ստորադասարկը, Երեք հոգի միայն օգնեցին թմբկներուն Պ. Պ. Տէնուէն, Կոյու Լարաւ։ Դիւանագիտութիւնը աւարտելէն ետքը Պ. Տէնուէն սա յայտարարութիւնը ըրաւ. օրագրողը մը. — «Մեր խնդիրը բարեկամ շատ զօրեղ կազմ մը ունիք, զորմարմինները խիստ առողջ էին եւ առաջին շատ տարեկան կրնար ապրել, երկուս մեծներուն վրայ տեսնուած թիւին հիմնադրութեան մը հակառակ։ Բացարձակ կազմն ապացուցուած է որ մանր առաջ եկած է անխալին թիւով, որուն հետքերը կը տեսնուին ամէն կողմէ»։ Դիւանագիտութեան ետքը Պապին մարմինը զմտուեցաւ։

Տիւրքիոյ զուս ըսաւ թէ զանի իր ամուսինը կարծես արտաքին շարք ասուեալ թանկերու վերջինը Արքայապետին, որուն յատկացիւքը անգամ զեռ չէր չինած։ Չորս ըսել է իր կնոջ որ երբ Արքայապետին աւարտէ, ալ մեծ վէպերը զաղթեցնելով պիտի հանգչի եւ թաղարկուի թեան պիտի չինէ։

Աւստի ինչի Պապին մահուան արձանագրութիւնը, որ պարտաւորուեցաւ քաղաքագիտութեան թ. շրջանակին մէջ. — «Հաղար ինչ հարկեր երկու տարին տեղաւ. երեսուն, մեր» թ. շրջանակին յաղաքագիտներուն ներկայութեանը, յայտարարուեցաւ մանր Պ. Լիւմսակովի, սպայ Պատու Լէգէտին, զաւանդ մեռած սպայ. քանդակներ, Բարիկ իր սանը մէջ, թիւ երկին զանդերը Պրանայի փողոցը, վաթսուներկու տարեկան, Որդի հանգուցեալ Պրանայի Պապին, ճարտարագէտ, եւ հանգուցեալ Լիւմսակովի Սպէրի։ Աւստի Տիւրքիոյ Պապին, ծննդով Արքայապետին-Կայսրին Սպէր։ Յայտարարուող վիճակները մեղի հետ անորադրեցին։

ԼԱՌՈՒՆ, ՏԻՍԻՍԻ  
Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Պատկերներ. — Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ ՆԵՐԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՌԵՒԵԼՔ, 4 հոկտ. — Ռուսիայի զաւանդակները իրենց մարդկային զինքները պարտաւորեցին իրենց զինքները իրենց զինքները։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

ՀԻՈՒՄ. — Մամուլում հետագիտը մը շարք, Վենետիկի Ս. Սանտաֆորտի երկրները զանգարուածը փոխելու վտանգը կը սպառնայ։

ՊԵՐՍԻԱ. — Մարդկային թաղարկուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Միւս է լրագրողներուն այն լուրը թէ Սերպիոյ թաղարկուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Օւսմ. Գանգալի Բարիկի միւրիկ հրաւանով Պէկերայի ազգային պանթոն, այսօր, 5 միլիոն ֆր. իր գումար մը յանձնեց Սերպիոյ երկուստեք նախարարին։

ՊԵՐՍԻԱ. — Գերմանիոյ կայսրութեան պանթոն իր զինքն ասիւր հարկերն 35 միլ. բարեբաղուեցաւ Լոնդոնի ալ հարկերն 45 միլ.։

ԲԱՐԻԿ. — Նախարարութիւն Պ. Բոնդ, Խորհրդարանին նախաջինքը բացուելէն առաջ, մեծ ճառ մը պիտի արտասանէ, ծանուցանելով նոր բարեկամները։ Խորհրդարանը իր զինքն ասիւր հարկերն 35 միլ. բարեբաղուեցաւ Լոնդոնի ալ հարկերն 45 միլ.։

ԼՈՆԴՈՆ. — Անգլիոյ կատարարութիւնը 50 միլիոն ֆր. ու հարկերն 30 միլ. նոր փոխառութիւն մը շրջանակներուն պիտի հանէ։ Այդ պարտաւորութիւնը հիմնուած էր անոնք արեւելքի աւելի կը ծախուին։

ԲԱՐԻԿ. — Պ. Բոնդ, երկուստեք օրը իր արտասանելիք ճառին մէջ, երկրին երկուստեք կատարարութիւնը պիտի պարզէ. հանել ինքնուրոյնութեան անուսկին ղէմ թաղարկուեցաւ։

Ուստի Լոնդոնի Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

Եվրոպայի մարմինը գիտնալէ ետքը զազաղը դրուեցաւ։ Իրապատական զարդի պետին մարմինը պատանելով մէջ փաթեթուած էր միայն զաւար Բիւրաւ։ Դիւանագիտութեան անհետը թմբկներով ծաղիկներով ծածկուած։ Մտերմ բարեկամները կարգով կը հսկեն։

ՄՍՐԻՍ. ՀՈՒՄԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԻ



Արտադրողի ցանկում գրանցված